

2. katechéza- Eucharistia malým deťom

Eucharistia patrí spolu s krstom a myropomazaním medzi iniciačné sviatosti kresťana, ktoré ho uvádzajú do Cirkvi a do plného vzťahu s Bohom. Cirkev ako spoločenstvo veriacich je vlastne spoločenstvom vzťahov, z ktorých ten najdôležitejší, ba základný, je vzťah s Bohom. A v tomto vzťahu je potrebná viera, ako sme počuli aj v dnešnom evanjeliu, keď Ježiš uzdravil na základe viery chorých.

Na začiatku kresťanského života boli v prvotnej Cirkvi udeľované tri sviatosti naraz – krst, myropomazanie a Eucharistia. Ich spoločné udeľovanie je dnes naďalej bežné vo východných cirkvách, a to aj dojčatám (Eucharistia pod spôsobom malého množstva Kristovej krvi). V latinskej tradícii reprezentovanej Katolíckou cirkvou sa od spoločného udeľovania krstu, birmovky a Eucharistie upustilo v stredoveku.

Tieto tri sviatosti sú potrebné na plné začlenenie do Kristovho tela, ktorým je Cirkev. Je to začiatok nového života v Bohu. Sám Ježiš o tom hovorí: „Ja som vo svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás.“ (Jn 14, 20) Cez neho, cez jeho spoznanie, cez plné nazeranie na neho, na jeho vzťahy, na jeho život môžeme spoznať Otca, môžeme na neho nazerať, vidieť ho a nakoniec sa obrátiť a uveriť mu. Spoznať Otca znamená totiž bytostne, ba priam intímne spoznať jeho lásku. Lásku, ktorou nás miluje – každého osve, každého inak, a predsa rovnako – nekonečne. Odpoveďou na lásku Otca je láska dieťaťa, je dôvera, ktorú dieťa preukazuje milujúcemu Otcovi, viera, ktorá vychádza z hĺbky milovaného srdca.

Ak nás krst robí deťmi Otca, zmýva z nás dedičný hriech – tú prvotnú zlobu, ktorej ľudstvo prepadlo a kde sa všetko zlo na zemi zrodilo, Duch nás skrze sviatosť myropomazania naplňa svojimi darmi a robí schopnými prežívať Božie synovstvo. Eucharistia zasa každého naozaj a v plnosti zjednocuje s Ježišom Kristom. Ten sa stáva našou súčasťou, súčasťou nášho tela. Stáva sa nami preto, aby sme sa my mohli stať ním, lebo iba v ňom môžeme byť spasení. Nikdy nie vlastnou mocou.

Často vnímame sviatosti ako výsledok nášho snaženia. Pred krstom musia rodičia i krstní rodičia absolvovať predkrstnú prípravu. Ak je krstenec dospelý, musí absolvovať omnoho zložitejší katechumenát. To isté platí o Eucharistii. Dieťa musí poznať katechizmus, mať poznanie... V latinskej tradícii sa pred birmovkou tiež absolvuje nie ľahké poučenie. Obdobne je to aj s inými sviatosťami – ako je zmierenie, kde rozhršeni predchádza naše spytovanie svedomia; manželstvo, pred ktorého uzavretím musia snúbenci absolvovať predmanželskú prípravu, či kňazstvo, kde sa dnes okrem vysokoškolského teologického vzdelania vyžaduje aj formácia v kňazskom seminári. Toto všetko v nás prvoplánovo naozaj vyznieva tak, že samotná sviatosť je na konci nášho snaženia ako jeho ovocie.

Pravda je však úplne opačná. Každá sviatosť je dar Otca, ktorý nás miluje. Nemôže byť nárokovateľná, zaslúžená. A všetko, čo jej predchádza, nie je naše snaženie, ale prejav starostlivosti Cirkvi – dvetisícročnej komunity kresťanov o to, aby nám tieto sviatosti neboli na súd, ale na spásu. Aby sme sa nestali tým sluhom, ktorý nesmierny poklad, ktorý v nich dostávame, schová v zemi zo strachu pred prísny Pánom. Príprava na prijatie každej sviatosti nás má viesť k ich pochopeniu, k poznaniu Božieho zámeru, ktorý má s nami cez ich prijatie a k ich plnému uchopeniu a žitiu. To platí najmä o sviatosťach kresťanskej iniciácie. Tie nám kvôli našej spásy zanechal Kristus. Ony sú prejavom Otcovej lásky a starostlivosti o nás. Jediné, čo Otec chce, je, aby všetci boli spasení. Chce dopriať večný život každému svojmu dieťaťu a túži, aby sme boli rodinou, jeho rodinou. A tak z toho nevyčleňuje nikoho – nikomu neupiera právo na jeho lásku. Nikomu neupiera právo zjednotiť sa s jeho Synom aj skrze Eucharistiu.

Jediné hriech, ktorý je zo svojej samotnej podstaty odmietnutím byť Otcovým dieťaťom, nám znemožňuje zjednotiť sa s jeho Synom. Nemôžeme sa totiž postaviť proti Otcovi a byť jedno so Synom – jedno vylučuje druhé, lebo oni sú jedno.

Tak ako malé dieťa prijíma krst a stáva sa Božím dieťaťom, hoci to samo ešte nechápe a nerozumie tomu, prijíma do svojho srdca pri myropomazaní aj pečať Svätého Ducha so všetkými jeho darmi. Ak Boh takto cez Cirkev prejavuje svoju starostlivosť o malé dieťa, o čo viac mu chce dopriať plnosť spoločenstva

s ním aj cez prijímanie Eucharistie. Ono ešte vôbec nechápe celé toto tajomstvo, ako nechápe, čo sa s ním stalo v okamihu krstu a myropomazania. Napriek tomu Eucharistia a jej časté, ba priam pravidelné prijímanie už od okamihu krstu mu umožní mať prirodzene účasť na Kristovi, bytostne sa s ním spájať a vytvárať tak jednotu potrebnú na spásu.

Táto schopnosť a možnosť môže byť narušená jediným – hriechom. Malé dieťa nie je schopné hriechu. Priam prorocky v tom vyznievajú slová Ježiša Krista, ktorý na adresu malých detí povedal: „Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo.“ (Mt 19, 14) Dôvodom je skutočnosť, že „ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach.“ (Mt 18, 10) Ak Boh vo svojej láske k človeku neodoprel Eucharistiu ani Judášovi v onen deň vo večeradle, ako ju môže odoprieť dieťaťu bez hriechu – čistému a svätému? Veď každý gréckokatolícky kňaz pred spojením tela a krvi Ježiša Krista hovorí: „Sväté svätým.“ A svätý je ten, kto je v stave posväcujúcej milosti – bez hriechu. Teda i malé dieťa, sväté a nepoškvrnené, môže prijať Eucharistiu tak, ako mu to jeho telesná prirodzenosť umožňuje – či iba pod spôsobom krvi, alebo i pod spôsobom tela. Ježiš je v plnosti prítomný tak pod jedným, ako aj pod druhým spôsobom. Rovnako ako rodičia a krstní rodičia prevzali na seba povinnosti vovádzať postupne dieťa do poznania tajomstva krstu a myropomazania cez nazeranie na Ježiša Krista, majú ho uvádzať i do tajomstva Eucharistie, aby – až bude schopné samo zvažovať a rozhodovať sa – sa mohlo slobodne rozhodnúť zostať neprerušene naďalej v tomto spojení s Kristom. Každý hriech, ktorý spácha, bude vnímať ako prekážku na tomto svojom zjednotení, ktorú treba čím skôr odstrániť – či cez úprimnú ľútosť vyjadrenú aj v liturgickej modlitbe pred svätým prijímaním, alebo skrze sviatosť zmierenia.

Dieťa tak môže neprerušene rozvíjať svoj vzťah s Bohom v troch osobách, prežívať na sebe tajomstvo Trojice. Skrze krst vzťah s Otcom, skrze myropomazanie vzťah so Svätým Duchom a skrze Eucharistiu vzťah so Synom. Tieto vzťahy, cez ktoré sa začleňuje ako milovaná osoba do tajomstva Trojice, sa mu stanú prirodzenosťou – neoddeliteľnou súčasťou jeho života. Jediné, čo sa mu môže na tejto ceste okrem jeho vlastného hriechu postaviť, je hriech rodiča – jeho ľahostajnosť, neschopnosť či neochota viesť vlastné dieťa, svedčiť o Bohu, pripodobňovať sa Otcovi, byť prameňom Ducha a obrazom Syna. Teda absencia vzťahu rodiča a Boha môže byť vážnou prekážkou úprimného vzťahu dieťaťa s Bohom.

Keďže sa rodičia nenechajú viesť Otcom, sami nedokážu viesť iných. Preto je potrebné, aby to, čo nám Cirkev ponúka, prijímali s radosťou a dychtivosťou. Každá modlitba, náuka, katechéza, každý výklad Písma, rôzne kurzy a duchovné cvičenia, ba i každodenné počúvanie Božieho slova a homílie upevňujú vzťah s Bohom. Nie sú to podmienky, ktoré treba splniť, aby sa prejavila Božia láska. Naopak, sú to dary, ktorých prijatie robí schopnými nazeráť na Boha, vidieť, a tak byť schopný viesť aj svoje deti.

Drahí bratia a sestry, v dnešnom evanjeliu sme mohli vidieť ľudí, ktorí mali vieru a túžili po Božom dotyku. Ako sme na tom my? Túžime po Božom dotyku, po jeho moci? A čo pre to robíme? Nech aj cez prijímanie Eucharistie malým deťom pochopíme, že Boh Otec je otvorený na rozdávanie svojho požehnania nielen deťom, ale každému. Ale na toto požehnanie sa potrebujeme otvárať a ísť mu v ústrety- cez každodennú modlitbu, účasť na sv. liturgii, modlitbe ruženca, čítanie Biblie, duchovné cvičenia či púte. Nebojme sa robiť kroky k Bohu, ktorý robí kroky k nám. Amen